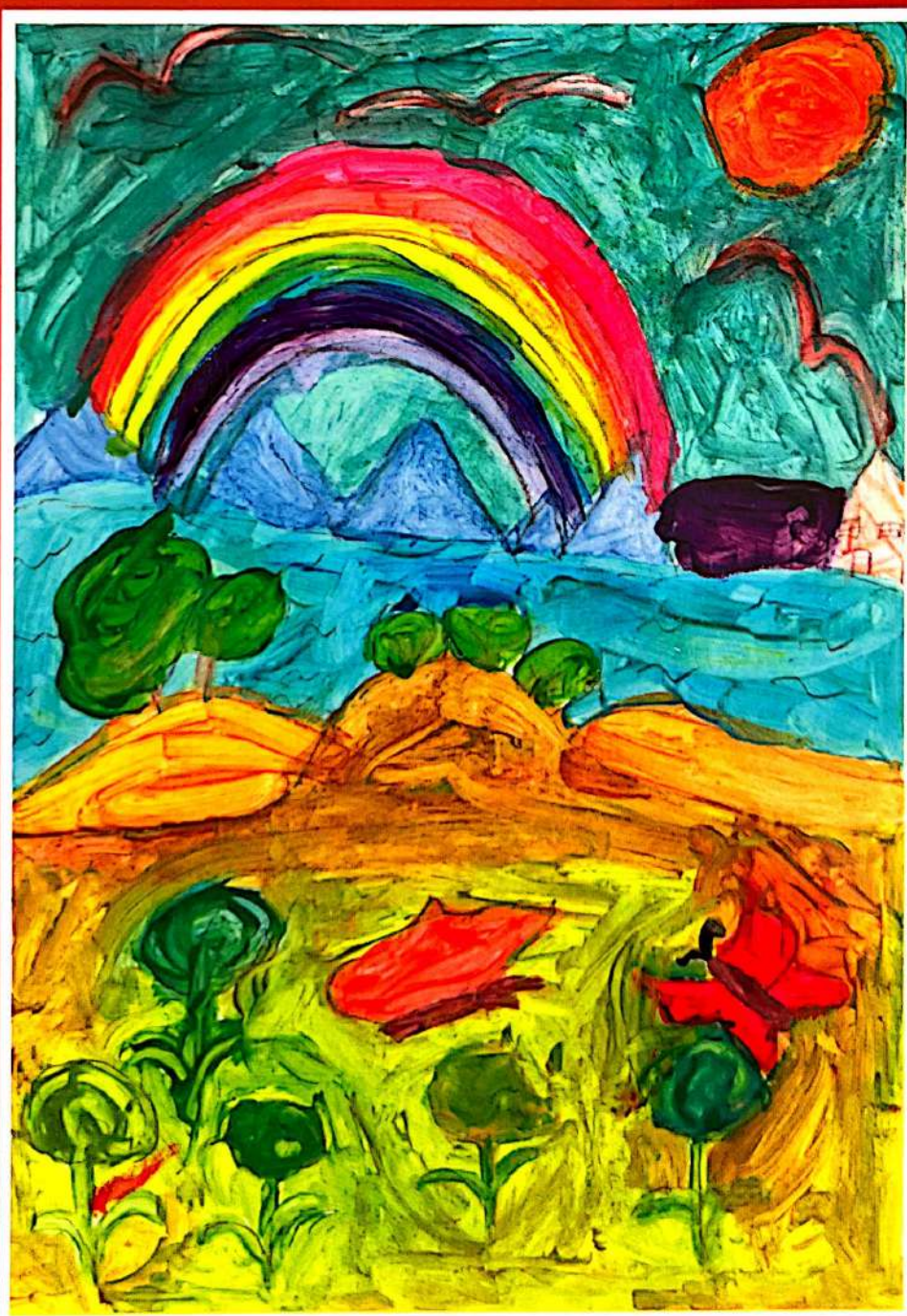

між КАРПАТАМИ і ТАТРАМИ

випуск 27

МІЖ КАРПАТАМИ І ТАТРАМИ
MIĘDZY KARPATAMI I TATRAMI

Микола Зимомря

**СИНЯ ВЕСЕЛКА:
ЗЕЛЕНІ ЕТЮДИ**

Випуск 27

Mykoła Zymomrya

**NIEBIESKA TĘCZA:
ZIELONE ETIUDY**

Seria 27

Ужгород

Видавництво TIMPANI

2017

УДК: Ш6(4Укр)6-64я43

ББК: 821.161.2-3

З 62

М 58

Черговий, 27-ий, випуск серії «Між Карпатами і Татрами» містить зразки короткої прози Миколи Зимомрі, члена Національної спілки письменників України, в польськомовній інтерпретації письменника, перекладача та вченого Тадея Карабовича (Люблін, Польща).

Kolejna, 27 edycja serii „Między Karpatami i Tatrami” proponuje przekłady nowelistyki członka Narodowego Związku pisarzy Ukrainy Mykoły Zymomryi w polskojęzycznym tłumaczeniu poety i prozaika, tłumacza i nauczyciela akademickiego Tadeusza Karabowicza (Lublin, Polska).

Засновник – Тетяна Ліхтей

*В оформленні використано роботу
«Розкішна веселка» (2017) учениці
Ужгородської ЗОШ № 2 Олени Зимомрі
та портрет Миколи Зимомрі (2017)
авторства заслуженого художника України Антона Ковача*

ISBN 979-617-7372-05-8

© М.Зимомря, 2017

© Т. Ліхтей, вступне слово, упорядкування, 2017

© Т. Карабович, переклад польською, 2017

© Н. Науменко, післямова, 2017

© А.Ковач, О.Зимомря, ілюстрації, 2017

© Видавництво TIMPANI, 2017

СВІТ РУСТИКАЛЬНИЙ СЛОВА

Відомий науковець, педагог і перекладач Микола Зимомря неспогодано явив світу нову грань свого таланту, опублікувавши прозові мініатюри (досі побачили світ збірки «Джерела вічної краси» (1996), «Дзвін для ангелів» (2014), «Промінці студеного сонця» (2015), «Образки Срібної землі» (2016). Виявляється, пильне око митця десятиліттями фіксувало побачене й переосмислене з життя-буття краян, і хтозна, чим би все скінчилося, якби зримі й незримі герої його творів не стали раптом проситися на волю, не забажали поділитися пережитим, мудрим, сокровенним з нами, сучасниками.

Автор є не просто прискіпливим спостерігачем чи слухачем, він щиро співпереживає зі своїми персонажами, він разом з ними в горі й радості, він, зрештою, сам є частинкою химерного, вигадливого й непізнаного досі карпатського рустикального світу. Його оповідки, образки, шкіци пройняті глибоким ліризмом, неприхованим смутком, навіть трагізмом, бо насправду нелегкою була доля простого горянина у всі часи, при всіх владах і режимах.

Економний на слово, митець вражає стислістю і водночас силою думки, збиває з ніг оголеною правдою, кількома штрихами, влучними метафорами та символами відтворюючи найбільш драматичні колізії з життя верховинців. Часто гірка реальність, якій, проте, не бракує ані оптимізму, ані соковитого гумору, передається всього одним-двома епізодами, опертими чи то на народну філософію, на прадавні вірування горян, чи на конкретну історичну подію. Однак в центрі уваги митця завжди залишається Людина зі своєю загадковою душею, у якій щира християнська віра цупко переплелася з давніми поганськими культами, зі своїм безмежно глибоким світом по́тамованих думок і почувань. Так, Микола Зимомря відтворює цю душу і цей світ як замріяно аскетичний мольфар, як знаючий цілитель-знахар, як проникливий і вдумливий психолог. Кожен штрих, кожна, навіть непримітна на перший погляд, деталь, репліка, фраза, навіть вираз обличчя – все тут працює на головний мистецький задум автора. Відтак перед читачем постає широка панорама життя горянина на тлі непростой й непередбачуваної доби.

Відрадно, що всі ці нюанси відчув щирий друг України, письменник і перекладач Тадей Карабович (Польща), який, услід за автором оригіналу, сильно й стисло передав життєплин, відтворив у польськомовних шатах долю простої людини в малому карпатському регіоні, що завжди перебував (та й перебуває) в епіцентрі великої й цинічної політики минулого й сьогодення.

Тетяна Ліхтей

ŚWIAT RUSTYKALNY SŁOWA

Wybitny uczony, pedagog i tłumacz Mykoła Zymomrya niespodziewanie ukazał światu nową jakość swojego talentu, publikując miniatury prozatorskie (tomiki: „Źródła wiecznego piękna” (1996), „Dzwon dla aniołów” (2014), „Promienie chłodnego słońca” (2015), „Obrazki Srebrnej Ziemi” (2016). Okazuje się, że uważne oko pisarza, poprzez dziesięciolecia, rejestrowało zauważane i przemyślane z życia współmieszkańców. I kto wie czym to wszystko by się zakończyło, gdyby widzialni i niewidzialni bohaterowie jego utworów nie zaczęli domagać się, by autor ukazał ich życie czytelnikowi, podzielił się z nim ich przeżyciami, ich mądrością, tak przecież tożsamymi z nim samym.

Autor nie jest tylko uważnym świadkiem rzeczywistości czy jej słuchaczem, lecz szczerze przeżywa wszystkie sytuacje swoich bohaterów, razem z nimi dzieli radości i klęski, faktycznie sam jest częścią chimernego, dziwnego i nieznanego do chwili obecnej karpackiego rustykalnego świata. Krótkie obrazki autora, jego szkice, napełnione są głębokim liryzmem, jawnym smutkiem oraz tragizmem, bo w rzeczywistości nieleka bywała dola prostych ludzi mieszkających w górach w każdym czasie, przy każdej władzy i reżimie.

Oszczędny w słowach autor zachwyca nas oszczędnością i jednocześnie siłą swoich myśli, rozbraja nas żywą prawdą poprzez stosowanie prostych słów, jasnych metafor i symboli, które odtwarzają najbardziej dramatyczne kolizje życia ludzi gór. Często gorzkiej realności nie brakuje optymizmu czy mocnego humoru, przekazanego przez autora jednym czy dwoma epizodami, które oparte są na ludowej filozofii, nadawnych wierzeniach ludzi gór, czy na konkretnej prawdzie historii. Jednak że zawsze w centrum uwagi pisarza pozostaje Człowiek ze swoją zagadkową duszą, dla której szczerza chrześcijańska wiara przeplata się z kultami pogańskimi, z ich bezgranicznym światem nieznanym nam emocji oraz myśli. Właśnie Mykoła Zymomrya odtwarza tę duszę i ten świat na podobieństwo ascetycznego wróżbity, czy doświadczony ludowy uzdrowiciel oraz wiele wiedzący psycholog. Każda scena, nawet nie zauważalna na pierwszy rzut oka, fragment, replika, fraza, nawet wyraz twarzy – wszystko tutaj jest połączone i realizuje się według głównego artystycznego scenariusza autora. Stąd przed czytelnikiem ukazuje się szeroka panorama życia ludzi gór na tle złożonej i nieprzewidywalnej epoki.

Zrozumiałe, że wszystkie te niuanse umiał odczuć szczerzy przyjaciel Ukrainy, pisarz i tłumacz Tadej Karabowycz, który w ślad za autorem oryginału, mocno i wiernie przekazał w tłumaczeniu realia życia, odtworzył losy prostych ludzi w niewielkim karpackim świecie, który od zawsze przebywał (i przebywa) w epicentrum wielkiej i cynicznej polityki przeszłości i teraźniejszości.

Tetiana Lichtej